

Uspokojení nároku vzniklého nezákonným aktem státu

Ustanovení zákona č. [87/1991](#) Sb. nelze použít a o majetkové křivdě nejde uvažovat, pokud byl nárok dotčené osoby, vzniklý nezákonným aktem státu, uspokojen jiným způsobem.

Ustanovení zákona č. [87/1991](#) Sb. nelze použít a o majetkové křivdě nejde uvažovat, pokud byl nárok dotčené osoby, vzniklý nezákonným aktem státu, uspokojen jiným způsobem.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.11.2000, sp. zn. 28 Cdo 376/2000)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci o určení vlastnictví, event. vydání nemovitostí, vedené u Okresního soudu v Karviné pod sp. zn. 17 C 163/95, o dovolání žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 3. 1999, č.j. 13 Co 1316/98-129, tak, že dovolání žalobců, pokud směřovalo proti výroku rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 3. 1999, č.j. 13 Co 1316/98-129, jímž byl potvrzen rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 30. 6. 1998, č.j. 17 C 163/95-81 v napadené části v odstavci IV. odmítl a dovolání žalobců, pokud směřovalo proti výroku rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 3. 1999, č.j. 13 Co 1316/98-129, jímž byl potvrzen rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 30. 6. 1998, č.j. 17 C 163/95-81 v napadené části v odstavci V. zamítl.

Z o d ů v o d n ě n í

Žalobou podanou dne 27. 6. 1995 u Okresního soudu v Karviné domáhali se žalobci vydání rozsudku o určení, že jsou vlastníky každý jedné ideální poloviny nemovitostí blíže popsanych v petitu žaloby, eventuálně uložení povinnosti žalovaným uzavřít s nimi dohodu o vydání těchto nemovitostí, eventuálně určovacího výroku deklarujícího vlastnické právo žalobců k těmto nemovitostem. Tvrdili, že každý z nich byl vlastníkem jedné ideální poloviny předmětných nemovitostí podle odevzdací listiny z 9. 12. 1949. Další ideální třetina byla ve vlastnictví jejich otce JUDr. A. T., který zemřel dne 18. 5. 1962 a po němž jeho podíl nabyli rovným dílem podle usnesení bývalého Státního notářství v Ostravě ze dne 24. 6. 1976, sp. zn. 4 D 468/68, které nabylo právní moci dne 24. 6. 1976.

Okresní soud v Karviné jako soud prvního stupně rozsudkem ze dne 30. 6. 1998, č.j. 17 C 163/95-81, připustil v odstavci I. výroku změnu žaloby, v odstavci II. zastavil řízení v části, v níž se žalobci domáhali stanovení povinnosti žalovaných vydat první žalobkyni ideální polovinu nemovitosti zapsaných na LV č. 1 pro okres K., obec K., kat. území K. blíže popsanych ve výroku rozsudku. Stejně tak zastavil řízení v části, v níž se první žalobkyně domáhala po žalobcích vydání eventuálního rozsudku, kterým by byla obci K. a České republice - zastoupené Ministerstvem financí ČR,

stanovena povinnost uzavřít se žalobci dohodu o vydání nemovitosti blíže popsanych v této části výroku. V odstavci IV. zamítl návrh, aby bylo určeno, že žalobci jsou spoluvlastníky každý ideální poloviny nemovitostí zapsaných na LV č. 1 pro okres K., obec K., kat. území K. a označených tam způsobem blíže popsáním ve výroku rozsudku. Rovněž tak v odstavci V. výroku svého rozsudku zamítl žalobu v části, v níž se druhý žalobce domáhal po žalovaných vydání eventuálního rozsudku, kterým by byla Obci K. a České republice - zastoupené Ministerstvem financí ČR stanovena povinnost uzavřít s žalobci dohodu o vydání nemovitostí ve znění blíže popsáném ve výroku rozsudku soudu prvního stupně. Rozhodl současně o nákladech řízení.

K odvolání žalobců Krajský soud v Ostravě jako soud odvolací shora uvedeným rozsudkem zastavil odvolací řízení ve vztahu k odstavcům II. a III. výroku shora uvedeného rozsudku soudu prvního stupně. Potvrdil rozsudek okresního soudu v napadené části ve shora označených odstavcích IV., V. a VI. a rozhodl o nákladech odvolacího řízení. Návrhu na vyslovení přípustnosti dovolání nevyhověl.

Ve vztahu k potvrzujícímu výroku vycházel odvolací soud předně ze zjištění podávajících se ze spisu, podle nichž oba žalobci jsou státními příslušníky USA, s trvalým bydlištěm na území tohoto státu. Ve vztahu k první žalobkyni bral odvolací soud do úvahy její vlastní údaj v tom, že provdáním v roce 1945 pozbyla státního občanství ČSR a nikdy později již nenabyla občanství tohoto státu ani žádného jeho nástupce.

Pokud jde o státní občanství druhého žalobce, měl odvolací soud k dispozici jednak listinný důkaz, totiž potvrzení Okresního úřadu v K. obsahující tvrzení o tom, že první žalovaný má nadále občanství ČR, když nebylo prokázáno, že by v mezidobí byl propuštěn ze státního svazku. Rovněž tak odvolací soud bral do úvahy obsah dokladu předloženého druhým žalobcem o jeho naturalizaci, k níž došlo dne 7. 6. 1943, při kteréžto příležitosti mu byla též povolena změna z „F. T. „ na „F. T. „. Odvolací soud tato zjištění hodnotil v návaznosti na ustanovení Úmluvy o naturalizaci, uzavřené v roce 1928 mezi tehdejšími Československem a USA, publikované pod č. 169/1929 Sb. Podle čl. 1) Úmluvy, platilo o příslušnících Československa, kteří byli nebo budou naturalizováni na území Spojených států amerických, že se pro ten případ bude míti v Československu za to, že ztratili svou dřívější příslušnost a stali se příslušníky Spojených států, s výhradou dle odstavce 3) čl. 1), podle něhož předcházející ustanovení tohoto článku nebudou platit pro příslušníka jedné z obou zemí, který dosáhne naturalizace v druhé zemi v době, kdy jeho země vede válku. Odvolací soud vyslovil právní závěr, že z Úmluvy neplynou podklady pro závěr, že válečný stav na straně domovského státu naturalizovaného občana by vylučoval platnost odstavců 1) a 2) čl. 1) Úmluvy jednou pro vždy. Úmluva sama totiž nic nestanoví o tom, zda důsledky, vyplývající z existence válečného stavu, vylučují pozbytí občanství při naturalizaci občana na území druhé smluvní strany jednou pro vždy, či zda válečný stav má za následek pouhé pozastavení účinnosti výše citovaných ustanovení, které by trvalo do ukončení válečného stavu, s tím, že po jeho ukončení důsledky naturalizace nastanou, jestliže přetrvávají ostatní její podmínky. Vyšel poté z historického výkladu daného dobou uzavření Úmluvy a dobou, pro něj se zmíněná výhrada v Úmluvě ocitla. Dovodil, že účelem tohoto ustanovení byla skutečnost, že pozbytí státního občanství naturalizací v době válečného stavu domovského státu naturalizované osoby by mohlo být na újmu tohoto státu, když naturalizace by se mohly domáhat osoby mínící se zbavit dosavadního státního občanství, a tím se vyvázat vůči svému domovskému státu z povinnosti, jež válečný stav zpravidla přináší, totiž povinnosti vojenské služby počínaje a daňovými povinnostmi konče. Logickým výkladem Úmluvy proto dospěl k závěru, že existence válečného stavu na straně domovského státu naturalizovaného občana mohla pouze odložit či pozastavit důsledky dané předchozími ustanoveními, když takový postup byl jak v zájmu občana, tak v zájmu státu, jehož občan byl na území druhého naturalizován. Jakmile ovšem odpadla překážka daná válečným stavem, pak podle názoru odvolacího soudu důsledky naturalizace ve smyslu odst. 1) odst. 2) čl. 1) Úmluvy musely nastat dodatečně.

Odvolací soud pak vyslovil závěr, podle něhož, ať už se otázka válečného stavu v ČSR posuzuje podle zákona o branné pohotovosti státu (zákon č. 131/1936 Sb.), podle něhož válečný stav trval od 23. 9. 1938 a byl ukončen rozhodnutím vlády ČSR ke dni 31. 12. 1945, nebo zda v závislosti na spojeneckých svazcích ČR trval až do 7. 5. 1957, jakožto data, k němuž došlo k ukončení válečného stavu ve vztahu k Japonsku, pak v každém případě druhý žalobce pozbyl státní občanství ČSR nejpozději k 8. 5. 1957, přičemž nebyl prokázán žádný akt, jímž by tohoto občanství znovu nabyl.

V návaznosti na tento dílčí závěr odvolací soud převzal skutková zjištění soudu prvního stupně učiněná zejména z listinných důkazů, z nichž vyplývá okolnost, že čsl. stát hospodařil s majetkem, jehož vydání je předmětem tohoto sporu, již před účinností vládní dohody mezi ČSSR a USA ze dne 29. 1. 1982. Mimo jiné vzal za prokázané z obsahu návrhu rozhodnutí Komise Spojených států pro vyřizování nároků v cizině ze dne 14. 6. 1961, že odškodnění bylo vlastníkům přiznáno k tíži budoucí dohody o vypořádání nároků. Podle článku 1) uvedené dohody všechny nároky vlády USA nebo jejich státních příslušníků zakládajících se na znárodnovacích, vyvlastňovacích a takových opatřeních, na jejichž základě bylo s majetky, právy a zájmy nakládáno, nebo zakládajících se na jiných opatřeních, zahrnujících převzetí vlastnictví nebo výkon kontroly nad jejich majetky, právy a zájmy, nebo nad jakýmkoliv jinými majetky, které vznikly přede dnem platnosti Dohody mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Spojených států amerických, o vypořádání určitých otevřených nároků a finančních otázek ze dne 29. 1. 1982, považují se za vypořádány touto Dohodou.

Odvolací soud nepřiznal váhu argumentaci žalobců, podle nichž zmíněná dohoda se nikdy nestala součástí právního řádu ČSSR, případně ČSRF a ČR, neboť nebyla ratifikována a publikována ve Sbírce zákonů, takže k ní nelze přihlížet. Tato úvaha se podle odvolacího soudu přičítá teorií státního práva i mezinárodního práva veřejného. Vládní dohoda, týkající se práv a nároků občanů smluvních stran, je totiž součástí vnitřního právního řádu smluvních států, je tedy pro obě strany i právně závazná. Závaznost dohody pro občany USA, jejichž práv a nároků se týká, by musela být posuzována nikoliv podle státního práva ČR, nýbrž dle státního práva USA.

V této souvislosti odvolací soud provedl systematický výklad obsahu a důsledků ustanovení jak zákona č. [403/1990](#) Sb., tak zákona č. [87/1991](#) Sb., ve znění nálezu Ústavního soudu č. [164/1994](#) Sb. Z ustanovení § 6 odst. 4 prvně zmíněného zákona ukládajícího devizovému cizozemci, který je oprávněnou osobou podle tohoto zákona, přiložit k výzvě k vydání věci potvrzení příslušné Správy pro věci majetkové a devizové, že nemovitost nebyla vypořádána mezistátními dohodami. Zmíněné ustanovení tedy přiznání náhrady podle tohoto zákona podmiňovalo skutečností, že nárok nebyl vypořádán, přičemž důkazní břemeno v tomto ohledu měla osoba, která nárok uplatnila. Zákon č. [87/1991](#) Sb. nemá takové výslovné ustanovení když podle jeho původního znění § 3 odst. 1 v postavení oprávněné osoby mohla být pouze fyzická osoba, která má státní občanství a zároveň trvalý pobyt na jejím území. Bylo tedy vyloučeno, aby nárok dle tohoto zákona mohl být vypořádán příslušnou mezivládní dohodou. V důsledku nálezu Ústavního soudu ČR č. [164/1994](#) Sb. podmínka trvalého pobytu byla vypuštěna, takže teprve tím vznikla možnost, aby nárok podle tohoto zákona uplatnily osoby, které trvalý pobyt na území ČR nemají a mají případně vedle občanství ČR i státní občanství jiného státu. Nálezem Ústavního soudu tak byl rozšířen okruh oprávněných osob nově i na osoby, jejichž nároky byly nebo mohly být vypořádány mezistátními dohodami. Přesto, že novelizované znění zákona č. [87/1991](#) Sb. neobsahuje klausuli vylučující restituční požadavky již odškodněné v důsledku mezistátních dohod, není tato skutečnost důvodem k tomu, aby při rozhodování o restituci majetku soud takovou možnost nezvážil a nepřihlížel k ní. Opačný postup by byl v rozporu s dobrými mravy. Lze však dovodit, že důkazní břemeno v tom, že nárok byl na základě mezivládních dohod uspokojen, je již na osobě povinné. V daném případě pak žalovaní prokázali, že k vypořádání majetkových nároků došlo.

Odvolací soud proto uzavřel, že návrhu na určení vlastnického práva podle obecných předpisů nelze

vyhovět, když vlastnická práva k uvedeným nemovitostem na základě výše zmíněné dohody převzal stát. Pokud pak jde o nárok druhého žalobce opírající se o zákon č. [87/1991](#) Sb., je vyhovění tomuto žalobnímu požadavku vyloučeno, ježto tento nespĺňuje podmínky státního občanství ČR.

Výrok o nepřipustění dovolání odůvodnil odvolací soud tak, že vzhledem k formulaci přípustnosti dovolání uplatněné žalobci nesoucí se k řešení právního poměru věcí opuštěných a skrytých podle § 453 tehdy platného o.z., o přechodu vlastnictví k věci opuštěné na stát, jde o otázku, která pro rozhodnutí ve věci samé byla bezpředmětnou.

Proti uvedenému rozsudku odvolacího soudu podali žalobci dovolání podáním předaným osobně dne 3. 5. 1999 u Nejvyššího soudu ČR. Tento soud postoupil dovolání soudu prvního stupně, jemuž bylo podání doručeno 24. 5. 1999. Vzhledem k ustanovení 240 odst. 2 o.s.ř. jde tedy o podání učiněné ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř. Rozsudek odvolacího soudu napadli žalobci výslovně pokud jde o zamítavý výrok na určení jejich vlastnického práva k nemovitostem popsáným ve výroku a eventuálně vydání nemovitostí prvním (správně měli zřejmě na mysli druhému) žalobci.

Dovolatelé dovozovali přípustnost dovolání z ustanovení § 239 odst. 2 o.s.ř. s tím, že zásadní právní význam napadeného rozhodnutí spočívá:

- 1) jednak v otázce, zda mohlo přejít vlastnictví na československý stát na základě Dohody mezi vládou ČSSR a USA o vypořádání určitých otevřených nároků a finančních otázek z 29. 1. 1982, a dále
- 2) v posouzení, zda českoslovenští občané, kteří byli naturalizováni v USA v době válečného stavu, ztratili podle Úmluvy o naturalizaci mezi Československem a USA z roku 1928 československé občanství.

Dovolatelé uplatnili dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (zřejmě podle § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř. Podrobně zdůvodnili nesouhlas s výkladem zaujatým odvolacím soudem v obou shora uvedených bodech a navrhli, aby rozsudek odvolacího soudu byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný sub 1) navrhl zamítnutí dovolání.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací zjistil předně, že dovolání bylo podáno včas, účastníkem řízení řádně zastoupeným advokátem (§ 240 odst. 1 o.s.ř., § 241 odst. 1 o.s.ř.). Pokud jde o přípustnost dovolání, vychází dovolací soud z obsahu spisu, podle něhož původně žalobci podali odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně dne 25. 8. 1998, přičemž nesouhlasili s právními závěry tohoto soudu v celé řadě otázek, počínaje kvalifikací vztahující se k výkladu ustanovení § 453 odst. 2 o.z. (věc opuštěná), přes použití ustanovení dříve platného ustanovení § 91 o.z., jakož i nesoucích se k otázce platnosti Dohody mezi vládou ČSSR a vládou USA. V posledně uvedeném směru namítali, že dohoda nebyla nikdy ratifikována, ani publikována ve Sbírce zákonů, takže se nemohla stát součástí právního řádu České republiky, respektive dříve právních předchůdců této republiky. Konečně namítali nesprávnost závěrů soudu prvního stupně ve vztahu k navrhovanému znění dohody o vydání věci, již se žalobci domáhali. Teprve při odvolacím jednání na základě výzvy soudu formuloval právní zástupce žalobců otázku, jejíž připuštění mělo činit rozhodnutí odvolacího soudu za rozhodnutí po právní stránce zásadního významu. Dovolací soud ovšem nemůže přehlédnout závěry dnes již ustálené dovolací praxe, podle níž při podání návrhu na vyslovení přípustnosti dovolání podle § 239 odst. 2 o.s.ř. není zásadně povinností účastníka konkretizovat právní otázku, jejíž řešení má rozhodnutí odvolacího soudu činit rozhodnutím po právní stránce zásadního významu. Výzva soudu (odvolacího), aby účastník specifikoval, pro kterou otázku má být

dovolání přípustné, tak není v souladu se zásadami na spravedlivou ochranu práv účastníků občanského soudního řízení, neboť postrádá oporu v ustanovení platného práva. V důsledku toho nemohl dovolací soud přihlídnout k závěrům odvolacího soudu, který (v souladu s tím, že pro jeho rozhodnutí otázka právního osudu věci opuštěné nebyla rozhodující) nepřipustil přípustnost dovolání v této věci. Výše uvedené zásadě odpovídá, že dovolání je zde zásadně přípustné pro všechny otázky, na nichž rozhodnutí odvolacího soudu spočívá, pokud tyto splňují pojem otázky zásadního právního významu.

Za rozhodnutí „po právní stránce zásadního významu“ je nutno považovat (jak bylo vyloženo v usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 23. 8. 1995, III. ÚS 181/95, uveřejněném pod č. 19 ve svazku 4, ročník 1995 - II. díl Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu) zejména ta rozhodnutí, která se odchyľují od ustálené judikatury nebo přinářejí judikaturu novou, a to s možným dopadem na rozhodování soudů v obdobných případech.

Aplikováno na posuzovaný případ nutno dospět k závěru, že dovolání je zde přípustné ve smyslu § 239 odst. 2 o.s.ř. pro posouzení správnosti právních závěrů odvolacího soudu, na nichž je rozhodnutí založeno, a to pouze v rozsahu vymezeném v podaném dovolání pod 2) shora. Naproti tomu pokud jde o přípustnost dovolání vymezenou pod bodem 1) shora, nesplňuje otázka předložená dovolacímu přezkumu požadavek otázky činící z rozhodnutí odvolacího soudu rozhodnutí po právní stránce zásadního významu. Dovolání směřující proti výroku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen výrok rozsudku soudu prvního stupně v odstavci IV. tak muselo být dovolacím soudem odmítnuto podle § 243b odst. 4 o.s.ř. za použití § 218 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

Otázky související s důsledky dohody mezi vládou ČSSR a USA ze dne 29. 1. 1982, o vypořádání vzájemných nároků a otevřených finančních otázek, která nabyla účinnosti 2. února 1982, byly řešeny již soudní praxí před účinností restitučních předpisů (zejména tedy zákona č. [87/1991](#) Sb.). V tomto směru lze poukázat na rozsudek Nejvyšší soudu ČSR uveřejněný pod číslem 31 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1989). Uvedené rozhodnutí stanovilo zásadu, podle níž i pro řízení majetková (v posuzované věci v otázce spoluvlastnictví) je třeba posoudit případný dopad Dohody mezi vládou ČSSR a vládou USA z 29. 1. 1982 o vypořádání určitých otevřených nároků a finančních otázek na právní vztahy mezi účastníky (spoluvlastníky). Tento závěr vyplýval z důsledků vyplývajících z Dohody, podle nichž vlastnické právo subjektu oprávněného k výkonu svého vlastnického práva k předmětu vlastnictví dotčeného uvedenou Dohodou, zaniklo. Ve vztahu k otázkám platnosti této mezinárodní smlouvy lze jinak zmínit z novější doby důvody vyjádřené v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 8. 2000, sp. zn. 28 Cdo 1458/2000, použitelné i pro hodnocení Dohody mezi ČSSR a USA z roku 1982. Ze závěrů tohoto rozhodnutí lze zejména uvést, že podle tehdejších předpisů publikace mezinárodní smlouvy nebo dohody, popřípadě vyhlášky o jejím sjednání, nebyla nezbytnou podmínkou vstupu v platnost. Podle ustanovení § 2 písm. e) zákonného opatření předsednictva Národního shromáždění (ve znění zákona č. [164/1968](#) Sb.) se ve Sbírce zákonů vyhlášovaly vyhlášky o sjednání mezinárodních smluv a dohody, o jejich ratifikaci nebo výpovědi nebo o jiných otázkách jich se týkajících, bylo-li jejich vyhlášení ve Sbírce zákonů nutné nebo účelné. Spolu s vyhláškou bylo možno za téže podmínky vyhlásit i znění mezinárodní smlouvy nebo dohody. V případě Dohody mezi ČSSR a USA z roku 1982 nešlo o mezinárodní politickou ani mezinárodní hospodářskou smlouvu obecné povahy ani o mezinárodní smlouvu, k provedení které by bylo zapotřebí zákona Federálního shromáždění, takže Dohoda nevyžadovala před ratifikací souhlas Federálního shromáždění (srov. článek 36 odst. 3 úst. zák. č. [143/1968](#) Sb.). Proto mohla smlouva nabýt účinnosti způsobem v ní stanoveným, a to dne 2. 2. 1982. Pak ovšem nelze pominout důsledky plynoucí z procesu realizace tohoto smluvního dokumentu spočívajícího jmenovitě v dohodě o výši náhrad za majetek náležející rovněž druhému žalobci. Obsahově šlo o případ zániku nároku v

důsledku splnění, což je jeden z obecných důvodů zániku závazků v občanském právu vůbec. Není rozumné neaplikovat tyto důsledky rovněž na oblast předpisů restituční povahy, tedy i zákona č. [87/1991](#) Sb., o mimosoudních rehabilitacích. Jde sice o předpis speciální vůči obecné občanskoprávní úpravě provedené v ustanoveních občanského zákoníku, který nicméně vychází z požadavku (z hlediska okruhu oprávněných osob, druhů nároků a časově omezené doby) alespoň částečné nápravy křivd způsobených nezákonnými akty státu blíže popsány v zákoně. Jednotícím prvkem mezi oběma skupinami předpisů je existence újmy na straně oprávněných osob, ve formách v zákoně uvedených. O majetkové křivdě však nelze uvažovat v případě, kdy nárok takové (nezákonným aktem státu) dotčené osoby vzniklý, byl uspokojen jiným způsobem. Za takový případ uspokojení nároků třeba považovat rovněž výplatu náhrady způsobem stanoveným ve shora zmíněné mezivládní dohodě. Pojmově je tak aplikace příslušných ustanovení zákona č. [87/1991](#) Sb. vyloučena.

Rozhodnutí odvolacího soudu rozhojňené o argumentaci opírající se o systematický výklad a o účel sledovaný příbuznými restitučními předpisy (zákonem č. [403/1990](#) Sb. a zákonem č. [87/1991](#) Sb.), na něž se pro stručnost odkazuje, tak odpovídá zásadám vysloveným a vyřešeným již dostupnou dřívější judikaturou. Nejsou proto v tomto směru splněny podmínky pro závěr, že by rozhodnutí odvolacího soudu v tomto směru řešilo otázku činící je rozhodnutím po právní stránce zásadního významu. Dovolání směřující proti výroku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen výrok rozsudku soudu prvního stupně v odstavci IV. tak muselo být dovolacím soudem odmítnuto podle § 243b odst. 4 o.s.ř. za použití § 218 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

Ve shora vymezeném zbývajícím rozsahu přípustnosti dovolání (uvedené pod bodem 2 shora vztahující se k druhému žalobci) zkoumal dovolací soud, zda je dán dovolací důvod uplatněný v dovolání opírající se o ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř. (nesprávné právní posouzení věci odvolacím soudem) O takový případ se jedná, jestliže soud použil jiný právní předpis, než který měl správně posoudit, nebo sice aplikoval správný právní předpis, ale nesprávně jej vyložil. Právním předpisem (právem) jsou zde především normy práva hmotného, v případech, kde věci (předmětu řízení) se týkají i procesní předpisy, je třeba správně aplikovat i tyto právní normy.

Odvolacímu soudu nelze upřít správnost postupu vyplývajícího z ustanovení § 136 o.s.ř., totiž povahy veřejné listiny, kterou v této věci bylo potvrzení Okresního úřadu v K. osvědčujícího státní občanství ČR ohledně druhého žalobce, ježto nebylo prokázáno, že by v mezidobí byl propuštěn ze státního svazku. Odvolací soud rovněž přílehavě vysvětlil důsledky, které vedou k důkazu opaku u veřejné listiny, je-li tato výsledkem činnosti státního orgánu, který ji vydal na základě vadného právního posouzení jinak správně zjištěného skutkového stavu. Závěry odvolacího soudu odpovídají důsledkům z hodnocení dalšího dokladu, totiž dokladu o naturalizaci druhého žalobce, k níž došlo 7. 6. 1943. Z hlediska správnosti aplikace ustanovení procesního práva jsou proto shora uvedené závěry správné.

Rovněž pokud jde o důsledek vyplývající ze skutkových zjištění (jež jinak nepodléhají přezkumu ze strany dovolacího soudu) a nesoucích se k výkladu ustanovení Úmluvy o naturalizaci, uzavřené mezi Československem a spojenými státy z roku 1928 vyhlášené pod č. 169/1929 Sb., je třeba přisvědčit závěrům odvolacího soudu uvedených podrobně v odůvodnění dovoláním napadeného rozhodnutí. Odvolací soud v tomto směru přílehavě a srozumitelně vyložil za využití gramatického a systematického výkladu důsledky, k nimž za platnosti uvedené Úmluvy vedl stav vyhlášení válečného stavu dnem 23. 9. 1938. Účelu ustanovení článku 1 odst. 3, jakož i logickému výkladu jejich předcházejících ustanovení tak plně odpovídá závěr odvolacího soudu, podle něhož existence válečného stavu na straně domovského státu naturalizovaného občana mohla pouze odložit či pozastavit důsledky dané ustanoveními článku 1 odst. 1 a odst. 2 Úmluvy, neboť tento závěr odpovídal jak zájmům naturalizovaného občana, tak zájmu státu, jehož občan byl na území druhého státu naturalizován. Dovolací soud proto pro stručnost odkazuje na uvedenou část odůvodnění odvolacího soudu pro jeho přesvědčivost s tím, že při jinak nesporném závěru plynoucím z dokladu o

naturalizaci ke dni 7. 6. 1943 nelze dospět k jinému závěru, než že druhý žalobce nejpozději ku dni 8. 5. 1957 státního občanství tehdejší ČSR pozbyl. Pak ovšem ob stojí jako správný i závěr hodnocení odvolacího soudu, podle něhož druhý žalobce podmínku státního občanství ČR (nezbytnou z hlediska uplatnění nároků podle zákona č. [87/1991](#) Sb.) nesplňoval. Tomu odpovídající potvrzující výrok odvolacího soudu ve vztahu k zamítavému výroku soudu prvního stupně ohledně požadované povinnosti žalovaných uzavřít s druhým žalobcem dohodu o vydání jedné ideální poloviny předmětných nemovitostí podle zákona č. [87/1991](#) Sb., je třeba považovat za správný. Podle ustanovení § 243b odst. 1 musel proto dovolací soud dovolání směřující proti uvedenému potvrzujícímu výroku soudu prvního stupně zamítnout.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)